

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
 priporočamo Vašo delovno mesto. Visk. in
 priporočamo "Glas Naroda" in ga
 pridobite za naročnika. Vam bo izvele-
 sti, kaj ste mu odprli pot k srečni
 in zadovoljni deli. :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
 da pravočasno obnovite naročni-
 no. S tem nam boste mnogo pri-
 hranili pri opominih. — Ako še
 niste naročnik, pošljite en dol-
 lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1905 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 264. — Stev. 264.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 14, 1938—PONEDELJEK, 14. NOVEMBRA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

STRAHOTNO PREGANJANJE ŽIDOV V NEMČIJI

NEMŠKI ŽIDJE NIMAJO VEČ NOBENIH PRAVIC V KULTURNEM IN GOSPODARSKEM OZIRU

Naciji so obsodili Žide na globo ene milijarde mark. Židje ne smejo imeti trgovin. — Aretacije se se nadaljujejo. — Trgovcem je prepovedano prodajati Židom živež. — Vse vloge v hranilnicah in vse premoženje jim bo zaplenjeno.

BERLIN, Nemčija, 13. novembra. — Nacijska vlada je obsodila Žide na globo ene milijarde mark (\$400,000,000) in izdala proti njim celo vrsto drastičnih odredb, po katerih je Židom prepovedano imeti trgovine, ali pa opravljati kako dobičkanosno delo. Židom tudi ni dovoljeno obiskovati gledališč, koncertov, predavanj, plesov in muzejev.

S temi odredbami, ki so bile izdane zaradi umora nemškega tretjega poslaniškega tajnika Ernsta v. Ratha v Parizu, je Židom odvzeta vsaka kulturna in gospodarska pravica v Nemčiji, kjer živi še okoli 700,000 Židov.

Po Berlinu in po drugih mestih so naciji razbijali židovske trgovine in stanovanja ter napravili na milijone škode. Požgali so jim sinagoge in policija je to divjanje mirno gledala. Gasilci niti niso hoteli gasiti, razun če je bilo v nevarnosti poslopje kakega arijca. Vso povzročeno škodo morajo plačati Židje ter morajo pospraviti podrtije.

Na Dunaju je med Židi nastala lakota. Vse židovske trgovine so zaprte in arijskim trgovcem in krčmarjem je prepovedano Židom prodajati živež. Feldmaršal Hermann Goering in propagandni minister dr. Paul Goebbels sta podpisala odredbe, ki zahtevajo:

1. Celemu židovskemu prebivalstvu je naložena globa ene milijarde mark. Židje morajo pri uradih registrirati vse svoje premoženje, ki ga cenijo na \$2,300,000,000.
2. Po 1. januarju ne sme imeti noben Žid trgovine na drobno, ali na debelo.
3. Židom je prepovedano obiskovati gledališča, koncerte, predavanja, ples in muzeje.
4. Židje ne smejo imeti orožja.
5. Židje morajo na svoje stroške popraviti poslopja, katera so poškodovali naciji. Zavarovalne družbe cenijo škodo na židovskih poslopih samo v Berlinu na \$5,000,000. Židom pa bo dovoljeno naseliti se v poslopih, kadar bodo popravljena.

Vsaka kršitev katerekoli odredbe bo strogo kaznovana.

Na tisoče Židov je bilo aretiranih in v divjih izgredih sta bila v Berlinu ubita dva Žida. Židom ne preostane drugega, kot da se izselijo iz Nemčije, ali pa bodo smeli živeti v židovskem okraju, tako imenovanem ghetu.

Koliko Židov se nahaja v ječah, ali pa v koncentracijskih taborih, ni znano, toda nacijska vlada pravi, da je bilo v Berlinu aretiranih samo 1600 Židov.

Nacijska vlada namerava od Židov pobrati eno milijardo mark na naslednji način:

1. Zaplenjene bodo židovske vloge v hranilnicah;
 2. Prodane bodo židovske posestve;
 3. Prodane bodo židovski vrednostni papirji, delnice itd.
- Ako bi bila globa ene milijarde mark enako razdeljena na vsakega Žida, tedaj bi moral vsak Žid plačati \$572, kar pa ni mogoče, kajti je tudi mnogo Židov, ki so revni.

BERLIN, Nemčija, 13. novembra. — Pred ameriškim konzulatom so se odigravali žalostni prizori, ko je več sto Židov prišlo prosit za vizum. Največ je bilo žena, čijih možje so bili zadnje dni aretirani.

J. Lewis priporoča združitev liberalnih sil

UREJEVANJE ČEHOSLOVAŠKE REPUBLIKE

Čehi oblikujejo novo demokratsko republiko po nacijskem zgledu. Nova republika bo v tesni zvezi z Nemčijo.

PRAGA, Čehoslovaška, 13. novembra. — Čehoslovaška je pričela svojo novo vlado na narodni in protizidovski podlagi. Vse politične stranke, katerih je bilo 15, predno je bila Čehoslovaška razdeljena med Nemčijo, Poljsko in Madžarsko, se morajo v 24 urah združiti v eno stranko. Katera stranka se do določenega roka ne združi bo razpuščena po odredbi ministrskega predsednika Jana Sirovyja. Komunistična stranka je že bila prepovedana.

Za drugo čehoslovaško republiko je bil razglašen program, obstoječ iz 17 točk z odobrenjem vnanjega ministra Františka Chvalkovskega, ki bo najbrže izvoljen za prihodnjega predsednika.

S tem je konec dvajsetletno demokratske republike, kjer je bilo pribežališče in zavetišče za politične in plemenske begunce iz vseh držav osrednje Evrope.

Po novem programu bo Čehoslovaška v prijateljskih odnosih s svojimi sosedi in v prvi vrsti z Nemčijo, čije gospodarski vpliv se naglo širi po republiko. Od Nemčije je Čehoslovaška prevzela prisilno določila v taboriščih in nadzorstvo nad časopisi, radijem in gledališči.

Med drugimi so tudi naslednje točke tega programa: Inozemska politika — Čehoslovaška mora sodelovati z vsemi državami, zlasti z Nemčijo in državami osrednje Evrope.

Domača politika — Čehi in Slovaki morajo delovati na prijateljstva podlagi in enakosti vseh združenih strank.

Tuji — Druga republika mora izgnati vse tuje naseljence; pri tem je najvažnejši židovski problem. Pregledano bo državljanstvo vsakemu državljanu od 18. oktobra, 1918. Vsi Židje morajo biti izključeni iz političnih in časniških mest.

Armada — Čehoslovaška mora obdržati svojo obrambo za vsako ceno in armada bo znak edinstva med Čehi, Slovaki in Ukrajinci.

Vzgoja — Obvezna šolska leta bodo podaljšana od 14. do 16. leta. Vsi učenci bodo morali iti skozi delavska taborišča, predno bo njihovo učenje končano.

Časnikarstvo — Vsi listi morajo imeti čut odgovornosti pred državo in morajo od vlade imeti pravico.

Propaganda — Gledališča,

ATENTATOR SE JE ZAČEL KESATI

Ko so Židu Grynspanu povedali kakšne posledice je imelo njegovo dejanje, se je onesvestil. Star je šele 17 let.

PARIZ, Francija, 12. nov. — 17letni poljski Žid Herschel Grynspan, ki je v četrtek ustrelil nemškega konzularnega uradnika Ernsta von Ratha, je spočetka domneval, da se je maščeval nad Nemci, ki preganjajo poljske Žide, kmalu se je pa prepričal, da je položaj Židov neskončno poslabšal.

Naciji so jih začeli strahovito preganjati. Njihove trgovine so deloma razbili, deloma zaprli. Noben Žid ne sme biti upravitelj kakšnega posestva. Za umor Ratha bodo morali plačati nemški Židje nemški vladi milijardo mark odškodnine, kar znese v ameriškem denarju štiristo milijonov dolarjev.

Ko je Grynspan slišal vse to, se je onesvestil.

Pozneje je začel jecljati: — Tako kazen torej zahtevajo za čin, ki sem ga nepremišljeno storil! Prosim Vas molite, da mi bo odpuščeno, kar sem storil.

Danes sta bila aretirana tudi Grynspanova teta in stric kot soudeležena pri zaroti.

POSLANIK DIECKHOFF PRI DRŽAVNEM TAJNIKU

WASHINGTON, D. C., 12. nov. — Danes je bil pri ameriškem državnem tajniku Hultu nemški poslanik Hans Dieckhoff. Pogovarjala sta se petnajst minut. Pogovor se je najbrž tikal pogromov, ki jih vpirajo naciji proti Židom. — Ker so ukrepi proti Židom izključno nemška zadeva, v protest Združenih držav ne bil v mesten.

radio in časniki morajo biti združeni pod enim ministrom za dobrobit narodnega prestiža.

Delavske reforme — Delavske organizacije so izključene iz politike in vse organizacije v uniformah so razpuščene.

Gospodarstvo — Vsa zasebna podjetja bo nadzorovala vlada in vsaka trgovina bo ločena od politike.

Poklici — Osrednji vladni odbor bo ščitil in urejeval poklicne delavce.

Socialna dobrotelost — Delo bo tako razdeljeno, da bo plačana poštenost, poklice in sposobnost.

Družabno življenje — Velike družine so podlaga države. Samec bodo morali plačevati posebne davke.

NOVI TURŠKI PREDSEDNIK

Gen. Izmet Inonu je bil izvoljen za novega turškega predsednika. — Aras je bil izločen kot vnanji minister.

ANGORA, Turčija, 13. nov. — Poslanska zbornica je glasno izvolila za novega predsednika in naslednika Mustafa Kemal Atatürka 58 let starega generala Izmeta Inonu. Takoj po izvolitvi je novega predsednika pozdravil 101 strel.

Ob 11 so se zbrali vsi poslanci in galerije so bile polne diplomatov. Najprej je predsednik poslanske zbornice Halik Renda, ki je bil po Atatürkovu smrti poslušajoč predsednik republike, prebral poslanico ministrskega predsednika Jelal Bayarja, ki je naznanil Atatürkovu smrt. V nekaj minutah je vseh 348 poslancev oddalo glas za Inonu. Nato je šel Renda v Inonovo stanovanje in se je kmalu vrnil v zbornico z novim predsednikom, katerega so poslanci pozdravili z glasnimi klicji.

General Inonu je nato obljubil, da bo storil vse po svojih močeh, da bo nadaljeval slavno delo Atatürka.

Izvolitev Inonu je bila po celi deželi sprejeta z velikim zadovoljstvom. Inonu je za Turke narodni junak in velik državnik in, medtem ko se je prej imenoval samo Izmet, mu je priimek Inonu podelil Atatürk v plačilo za njegovo zmago nad Grki pri Inonu leta 1921. Kot dober državnik se je skazal leta 1923 na mirovni konferenci v Lausanne, kjer je bil glavni turški delegat in pozneje 12 let ministrski predsednik. Inonu je tudi izvedel vse reforme, katere je odločil predsednik Atatürk.

Lansko leto je Inonu odstopil kot ministrski predsednik ter je živel popolnoma sam za sebe, da bi se izognil vsakemu napočnemu razlaganju svojih odnošajev z Atatürkom, kateremu je bil zelo vdan. V prostem času se je učil angleščine, katero govori precej gladko.

Namesto dosedanjega vnanjega ministra Ruždi Tevfik Arasa je bil imenovan Sukru Saracoglu.

Po svetovni vojni, ko so Angličani vedno držali Istanbul, se je general Izmet Inonu pridružil Mustafa Kemlu Atatürku, ki je v Anatoliji zbral narodno armado. Od tega časa je bila Atatürkova desna roka. Kot šef generalnega štaba je poveljeval turški armadi proti Grkom v Anatoliji ter je po grškem porazu sklenil zavezniški premirje v Mudaniji.

Na mirovnih pogajanjih v Lausanne je pokazal vse svoje velike državniške zmožnosti. Inonu je nekoliko gluhi in tudi na mirovnih pogajanjih je bil še mnogo bolj gluhi, kot pa je bilo potrebno, tako da so di-

SEDAJ ŠE NI ČAS ZAUSTANOVITEV SPLOŠNE PROGRESIVNE STRANKE

PITTSBURGH, Pa., 12. nov. — V ponedeljek se bo začela tukaj prva narodna konvencija Odbora za industrijalno organizacijo (CIO). Pri tej priiliki bodo postavljeni temelji trajni delavski organizaciji, katera se v svojem bistvu povsem razlikuje od Ameriške delavske federacije.

John L. Lewis je rekel časnikarjem: — Po mojem mnenju so zadnje volitve pokazale, da je treba združiti vse liberalne sile dežele. Liberalni element demokratske stranke, delavstvo in druge napredne skupine, vsi imajo sedaj dovolj vzroka za skupno delovanje.

POSLEDICA PREVELIKEGA NAVDUSENJA

WATERTOWN, N. Y., 12. nov. — Ko je opazovala 17-letna Rita L. McDonald na tukajšnjem igrišču nogometno igro, je začela tako navdušeno kričati, da ji je čeljust skočila iz sklepa. Odpeljati so jo morali v bolnišnico, kjer so ji zdravniki uravnali čeljust.

TRAGEDIJA NA LOVU

WAUKEGAN, Ill., 12. nov. — 19 letni George Pye, 12 letni Floyd Greenwall in 12 letni Clarence Bogler so se podali na lov. Vrnili se je pa samo Bogler in solzljivi povedal, kaj se je zgodilo. Pye je ponesreči obstrelil Greenwalla, ki je omanil na tla. Pye je pokleknil k njemu in ga ves razburjen prosil odpuščanja, nato si je pa sam pognal kroglo v glavo. Ko je prihitela policija na označeni prostor, je dobila oboha fanta mrtva.

PREDSEDNIK BO PRAZNOVAL V WARM SPRINGSU

WASHINGTON, D. C., 12. nov. — Predsednik Roosevelt se bo podal 20. nov. v Warm Springs v državi Georgiji, kjer je zdravišče za paralitične otroke.

VELIK GOZDNI POŽAR

EMPORIUM, Pa., 12. nov. — V tukajšnji bližini je izbruhnil velik gozdni požar, ki so ga le s težavo omejili in je zahteval smrt osmih CCC delavcev. Oblasti so mnenja, da je bil ogenj podtaknjen.

NEMŠKEMU KONZULU JE PRETIL

BORDEAUX, Francija, 12. nov. — Policija je aretirala 26 letnega Nemca Paula Schaferja, ki je pisal nemškemu konzulu v tukajšnjem mestu par pretilnih pisem. Schafer pravi, da se je hotel maščevati za krivice, ki jih je bil deležen v Nemčiji. Schaferju je bilo že pred nekaj meseci naročeno zapustiti Francijo, česar pa ni storil. Zdaj bo deportiran v Nemčijo, in bi nihče rad ne menjal z njim.

John L. Lewis je rekel časnikarjem: — Po mojem mnenju so zadnje volitve pokazale, da je treba združiti vse liberalne sile dežele. Liberalni element demokratske stranke, delavstvo in druge napredne skupine, vsi imajo sedaj dovolj vzroka za skupno delovanje.

Lewis je obljubil svojo podporo Rooseveltu in New Dealu in odločno obsodil nasprotnike oziroma mlane zagovornike liberalne smeri v gotovih državah Unije.

Časnikarji so ga vprašali, v katerih državah se ne smejo demokratske "mašine" več zanašati na podporo in zaupanje liberalnih volilcev. Lewis je odgovoril: — V Pennsylvaniji, New Jersey, Ohio in v gotovih delih nekaterih drugih držav.

V Pennsylvaniji ter tudi v Michiganu so bili poraženi demokratski kandidati, katere je podpiral Lewisov odbor. Pri tem pa ne gre za kandidate, katere je Lewisov odbor že spočetka priporočal. Dosti Lewisovih kandidatov je bilo namreč že pri primarnih volitvah poraženih.

Po mojem mnenju, — je dejal Lewis, — sta dva ugledna demokratska politika s svojo omejenostjo, aroganco in s svojim sovraštvom napram delavcem povzročila poraz demokratov v Pennsylvaniji. Zuenkrat še nočem imenovati teh dveh politikov po imenu.

Glede države New Jersey je rekel Lewis, da globoko obžaluje ker ima takega demokratskega voditelja kot je Frank Hague.

Governor Davey v Ohio ni take vrste demokrat, da bi se mogli zanesti nanj delavci. Demokratsko stranke je treba temeljito izčistiti. Pravzaprav bi bilo treba ustanoviti splošno narodno progresivno stranko, toda čas za to še ni dozorel. Širokim ljudskim masam in delavcem pa nihakor ne kaže, da bi obrnili hrbet demokratom in potegnili z republikanci, ki že več let niso prav ničesar storili za delavce.

USODNA ZMOTA

KANSAS CITY, Kans., 12. nov. — Iz kopalnice se je opotekel 85letni John Wesley in rekel svoji ženi: — Nekaj strašnega sem pogotil. Nato je padel na tla in nrtčev obležal. Pozneje se je izkazalo, da si je hotel izprati usta z čistno vodo, pa je pomotoma vzel neko hudo kislino.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakaj, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

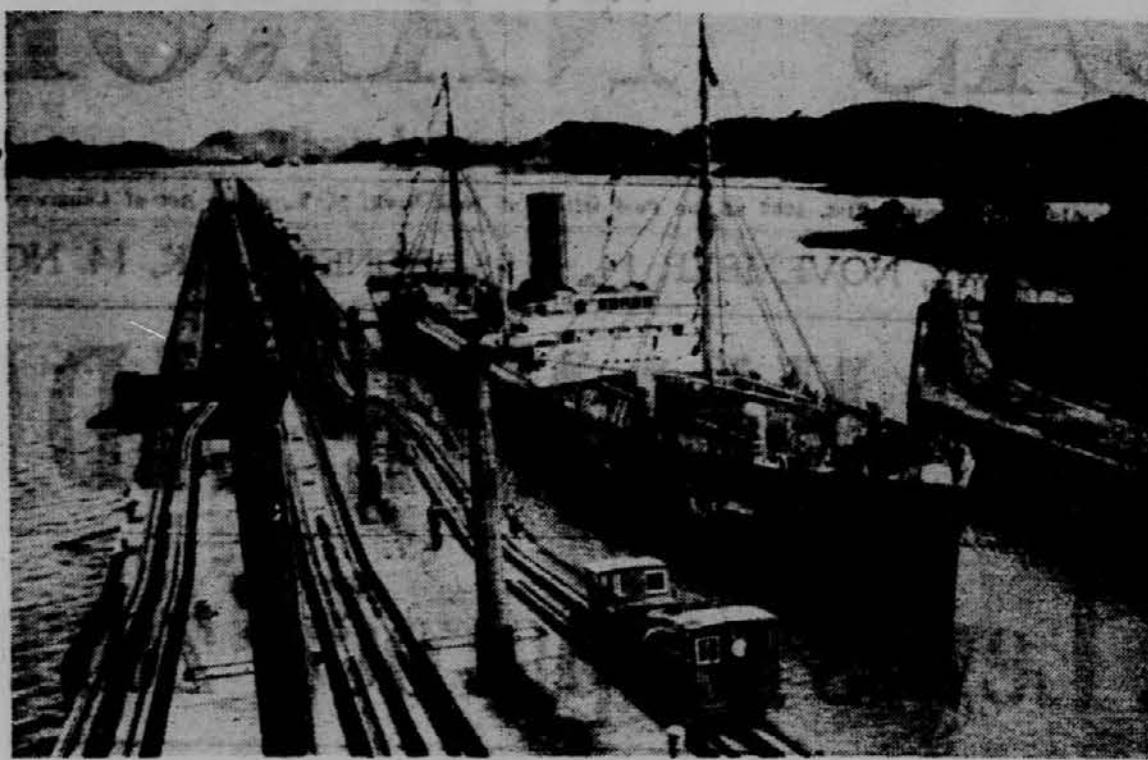
Za celo leto veča list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za in-vestro za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMAJI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1242

ZNAMENIT DOGODEK

Parnik "Steel Exporter", namenjen v Los Angeles, je dobil pri vходу v Panamski kanal številko 100,000. Pred njim je plulo skozi kanal 99,999 parnikov.

VSE SE MAŠČUJE

Vsak pošten in razsoden človek mora priznati, da je Čehoslovaška svoje nesreče deloma tudi sama kriva. Sudetski Nemci — tri milijone jih je bilo vključenih v čehoslovaško državo — so bolj in bolj glasno zahtevali avtonomijo. Vlada jim je od časa do časa marsikaj obljubila, izpolnila je pa le malo svojih obljub.

Poleg Nemcev so na Čehoslovaškem tudi Slovaki, ki se niso strinjali z ukrepi praške vlade, in bili so v državi Madžari in Rusini, ki jim v narodnostnem pogledu ni šla vlada prav posebno na roko.

Čehoslovaška bi lahko preprečila razkosanje, če bi pravočasno popravila, kar je zagrešila v preteklosti.

Toda narodu, ki so ga zapustili vsi njegovi prijatelji, in ga je zadel strahotna usoda, nima nihče pravice kaj očitati.

Čehi pač niso Španci. Vlada jim kapitalistična buržua zija, ki je istotaka sebična in kratkovidna kot v katerikoli drugi državi.

Čehi bodo le težko prenesli udarec, ki jih je zadel. Država je izgubila svojo samostojnost. Njena državna obramba, njene silne obmejne utrdbe in vse njene druge slične priprave so danes brez pomena.

Sedanji svet se bo pač moral sprijazniti z mislijo, da majhen narod ne more s svojo popustljivostjo napram močnemu sosedu ničesar opraviti.

PRED DVAJSE TIMI LETI

Prejšnji teden (11. novembra) je poteklo dvajset let iz zveza, ko je bila končana svetovna vojna.

Tisti, ki se živo spominjajo 11. novembra 1918, so bili takrat in še nekaj let pozneje trdno prepričani, da ne bo nikdar več prišla taka nesreča nad svet.

In dokler ni stopil Hitler h krmilu Nemčije, res ni bilo nobenega govora o novi svetovni vojni. Ob dvajseti obletnici sklenitve premirja moramo poleg Hitlerja uvrstiti tudi angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in francoskega ministrskega ministrskega predsednika Daladiera in še nekaj drugih diplomatov kot povzročitelje svetovne vojne.

Chamberlain in Daladier sta z vso verno pomagala Hitlerja izpremeniti Nemčijo v materialnem in političnem oziru v najmočnejšo vojaško silo na evropskem kontinentu.

Vsled tega je bilo praznovanje resnično spominskega in pomembnega dne zasenčeno s strahom, da je nova vojna dosti bližje, kot si je kdo pred dvajsetimi leti držnil domnevati.

**Dobiti delo za mladino po po-
vešeni šoli**

Odbor za vprašanja mladine, ki je del federalnega Vzgojnega urada (U. S. Office of Education), je izvedel obširno študijo v velevažna vprašanja zaposlevanja mladine ljudi. V poročilu istega se naglasa: "Mnogo mladih ljudi te generacije ni še nikdar stalno delalo, ni še nikdar občutilo one radosti, ki izvira iz občutka, da so prispeli svoj delež k vzgoji in izobrazbi človeških potreb. Nekateri izmed teh mladih ljudi je potrosilo mnogo let, da se pripravijo za posebno vrsto dela, ali ne morejo najti priložnosti, da bi uporabili svojo izurjenost. Drugi, ki niso imeli nikake šolske priprave za katerikoli delo, niso mogli dobiti zaposlitve, kjer bi mogli pridobiti izurjenost potom dolge izkušnje."

In zares, kako je zaostalo videti mlade ljudi, ki želijo delati pripravo, pa ne morejo najti nikakega mesta, nikogar, ki bi jim dal delo. Moralno proučevanje, ki dostikrat spremlja dolgo nezaposlenost, je morala najbolj resni činitelj v žalostnem položaju današnje mladine. Brezdelje vođa do nezdravega duševnega razpoloženja — občutka brezspesnosti in brezupnosti — in nezmožnosti za služka utegne vzbuditi protisočajne nagone.

Nadepolen znak v tej situaciji je rastoča zavednost v tej deželi o resnosti tega problema in vsled iste javni prizadevanja, da se najdejo načini za reševanja problema. Committee on Youth Problems je po preiskavi širom dežele izdal poročilo o tem, kar se je dosedaj dovršilo na tem polju. Ob enem nudi razne sugestije, kaj javnost more storiti, da se mladim pomaga zaguarati začetek zaslužka.

Kombinacija izvežbanja in dela.
Ker je toliko mladih ljudi brez strokovne izkušnje, se je v raznih krajih poskusilo po-
vedla posebna kampanja, da se dobi sodelovanje delodajalcev, ki naj ponudijo začetne karjere samostojnim dečkom.

Samopomoč.
V raznih krajih so se ustanovile združne delavnice, ki nudijo delo svojim mladim članom. In končno se prurjara vrsta nalašč ustanovljenih podjetij v svrhu, da se daje celo mladini. Vlade ustanove in zlasti National Youth Administration je storila veliko na tem polju.

Koder bi se zanimali za popolno poročilo more dobiti "Bulletin" izdani od U. S. Office of Education in ki nosi naslov "Finding Jobs." Pišite ponj na Superintendent of Documents, Washington, D. C. Vsak iztis stane 10 centov.

vedla posebna kampanja, da se dobi sodelovanje delodajalcev, ki naj ponudijo začetne karjere samostojnim dečkom.

Samopomoč.
V raznih krajih so se ustanovile združne delavnice, ki nudijo delo svojim mladim članom. In končno se prurjara vrsta nalašč ustanovljenih podjetij v svrhu, da se daje celo mladini. Vlade ustanove in zlasti National Youth Administration je storila veliko na tem polju.

Koder bi se zanimali za popolno poročilo more dobiti "Bulletin" izdani od U. S. Office of Education in ki nosi naslov "Finding Jobs." Pišite ponj na Superintendent of Documents, Washington, D. C. Vsak iztis stane 10 centov.

Iz Jugoslavije

V kleti umorjena.
V vasi Poganeču blizu Križevcev so našli v kleti umorjeno vdovo Maro Mašak, staro 40 let. Imela je najete težake in ko je te dni odšla v klet, da bi jim prinesla vina, so težaki zaman čakali. Slednjice so odšli za njo v klet, kjer so našli vdovo mrtvo v mlaki krvi. Kraj nje je ležala okrvavljena sekira. Nesrečna vdova je bila vsa razmesarjena. Bila je noseča in sicer že v osmem mesecu in rodila bi bila dvojčke.

Zaradi petelina ubil starca.
V Lasinjskem Snjeničaku na Hrvatskem, je na tragičen način izgubil življenje 80-letni stari Milovan Gjuric. Te dni je prišel k njemu sosed Stevo Carović in ga poklical iz hiše. Pred hišo ga je začel pretepati, dokler se stari ni zgrudil, potem je pa napadalec pobegnil. Ponesrečenega stareca so prinesli v hišo, kjer je kmalu umrl. Izkazalo se je, da je bila Carovičeva teta Ljubica ukradla pokojnemu petelina. Saj stari je trdil tako in zato ga je Carović ubil.

Petletni deček se je obesil.
V vasi Utolici pri Kostajnici je 5-letni Hanko Sužić na čuden način izgubil življenje. Deček je ostal sam doma, kjer se je igral. Mati mu je zabičala, naj se nikdar ne dotika ognja in noža. Ko mu je postalo dolgočasno je odšel k sosedu, da bi se igral z njegovim sinčkom. Hotel je preplezati plot in skočiti na sosedovo dvorišče, pa se je ujel za srajco in obvisel na plotu. Močna platnena srajca se ni raztrgala in to je postalo dečku usodno. Ovrtnik se mu je zarezal v vrat in tako se je zadušil.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 18.50	Lir 300
\$ 11.00	Din. 400	\$ 24.50	Lir 400
\$ 15.00	Din. 500	\$ 31.00	Lir 500
\$ 20.00	Din. 1000	\$ 41.50	Lir 1000
\$ 40.00	Din. 2000	\$ 83.00	Lir 2000

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
NEW YORK, N. Y.

Pozor rojaki!

**KADAR nameravate potovati v stari kraj;
KADAR hočete poslati denar v stari kraj;**
se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Določena skusnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POŠTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA":
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Peter Zgaga

BLAZNIKOVA Pratika
za leto 1939
Cena 25c
+ poštino vred.

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Strašno maščevanje ljubosumnega in razočaranega mladeniča.

Nedavno sem čital senzacionalno poročilo: — V državi Oklahomi živi možak, ki je bil rojen leta 1907, sedmega meseca, sedmega dne v tednu, sedem minut po sedmi uri zvečer. Sedem bratov ima in ga vsako leto napade sedemkrat hud nahod. Ali ni to nekaj veličastnega, pomembnega, nekaj, kar spada v zgodovino? Možu je treba postaviti spomenik. Prosto-voljne prispevke že zbirajo. Toda vse bo izpričeno, če se bo ob odkritju spomenika v enem letu osmih prehladov. Njegov rekord bo uničen. Časopisi bodo pisali z debelimi črkami: — "Osmi nahod v enem letu ga je pahnil iz vrst posebnih med navadne ljudi."

Ali ni res strašna človeška usoda?

Nekje na Zapadu živi mož neizmernih zmognosti. Vse časopise piše o njem. Pred leti se je porodila v njem veličastna misel in ga je obsedilo božje poslanstvo, naj skuša na povsem nenavadni steklenici zgraditi veličastno stavbo. — Pravzaprav ne staveb, pač pa skladovnico zveplenk. Tri leta jih je polaga. Najnovejša poročila pravijo, da jih je položila za tridesetdeset tisoč sedemsto dve. Mimo njegove hiše ne sme drčati noben truh. Polieija ima noč in dan zastražene vse ceste v bližini njegovega doma, da bi se kdo ne držnil prekrepko stopiti. Na oseh ni so v svrhu preprečenja prepiba trojne šipe. Možak pa bde jutra do večera polaga zveplenk — drugo na drugo. Ko jih bo položil milijon, bo njegova življenska naloga završena.

Kaj sta Edison in Tesla v primeri z njim? Če bi jih sto položila, bi bilo že dosti.

Čitanje takih zanimivosti navdaja človeka z veseljem do življenja, mu vliva novih moči, pa tudi v vsakdanjem običevanju ti pride prav, če čitaš in veš take zanimivosti in posebnosti. Ljudje te smatrajo za učenjaka in se čudijo tvoji modrosti.

Ko boš sedel, dragi rojak, v tistem koticu s svojo oboževanko in ti bo zmanjkalo besed ljubezni, jo narahlo privij k sebi in ji skrivnostno reci: — Še nekaj ti bom povedal draga moja, nekaj, kar te bo gotovo zanimalo.

Povej, povej, — bo zašepetala v omamnem pričakovanju. In povedal ji boš največjo zanimost, kar si jih čital prejšnji teden ali prejšnje leto.

— Če verjameš ali ne, — ji boš rekel.

— O, saj verjamem, o saj te bi verjamem do trepetala.

Ti boš pa skrivnostno nadaljeval: — Ali veš, da je nekemu farmerju v Južni Ameriki povrgla krava teleta, ki ima tri glave, sedem nog, dva repova, na vratu pa nos in oči. Boš le videl, kako bo zanjala in kako ljubezljivo te bo pogledala.

Svoj samomor je objavil v listu.

V Kragujevcu si je vzel življenje 25-letni Maks Posega, ki je pred meseci z odličnim uspehom dovršil vojno tehnično šolo in kmalu postal mojster v vojno-tehničnem zavodu. Nesrečni mladenič je skočil pod vlak. Zakaj je to storil, ni znano, in vsi se čudijo, ker je bil znan kot vesel in za delo vso zavzet mladenič. V listu, ki izhaja v Kragujevcu pa je izšel istega dne, ko so našli razmesarjeno truplo na progi, kratek članek, v katerem se nekdo sentimentalno poslavlja od življenja. Ker je bil članček lepo napisan, ga je list sprejel, čeprav je bil brez podpisa. Vsi so prepričani, da si je nesrečni Maks Posega sam napisal nekrolog.

ZA JESENSKO IN ZIMSKO SEZONO IGRE

Edis, drama v 4 dej.	60
Marta, Semej v Richmondu, 4. dejanja	30
Prepeluh, narodna pravljica v 6. dejanjih	45
Tončkovo sajno na Mladlavov večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih	60
K. U. K. Drama v 3. dejanjih s predigro (Čapek), vez.	45
Revizor, 5. dejanj, tra vesana	75
Vrtinec, drama v 3. dejanjih	45
Za krita in svoboda, groška v 6. dejanjih	35
Ljudski oder:	
5. sv. Po 12 letih, 4. dejanja	60
11. sv. Zapravljuje	60
12. sv. Skopuh	60
Zbirka ljudskih igar:	
3. snopč. Miti pod zemljo, Sv. Neča, Sanjo	60
13. snopč. Vestalica, Smrt Marije Devle, Marija otrok	30
14. snopč. Sv. Božjan, Junačka deklica, Materič blagoslov	30
15. snopč. Turki pred Dunajem, Fabjola in Neča	30
20. snopč. Sv. Josif, Ljubosna Mladinska groška	30

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 ST., NEW YORK

Kratka Dnevna Zgodba

GERMAINE AUBIAC:

MADEŽ NA RODBINSKI ČASTI

Le pa mlada markiza de Veullac je hotela presenetiti svojega moža, gardnega polkovnika Armanda de Veullaca za njegov 60. rojstni dan s svojim portretom.

Vprašala je torej svojega povodnika ali bi ji mogel priporočiti dobrega slikarja. Vikar pri sv. Rochu je pa vprašal svojega organista, ki je zahajal med umetnike, ali ve za dobrega slikarja, a ta se je takoj spomnil mladega slikarja, učenca slavnega Davida, ki se je pravkar vrnil s potovanja po Italiji.

Tako se je zgodilo, da je bil mladi Octave Turro, sin navadnega vrtnarja, predstavljen markizki Aurori de Veullac. Komaj je zapustil gardni polkovnik svojo palačo, da bi se posvetil dvorni službi pri kralju Z. že je jel zahajati vsak dan tja mladi slikar; čaral je na platno sladko obličje in dražestno postavo mlade markize.

Le pa mlada markiza de Veullac je zapustil markizino palačo, že je sedel za mizo, in še poln čarov dražestne markize je pisal plamteče izlive svoje ljubezni.

Slika se je postrojila zelo dobro, kajti Ostatec je včrtil v svoje barve in poteze svoje ljubezni, ki je potem zarezala na sliki iz njenih krasnih oči in blažnega smehljaja njenih ust. Markiz je bil navdušen za darilo ob rojstnem dnevu in bogato je nagradil mladega slikarja.

Ko je pa že priletni mož slučajno našel eno njegovih plamtečih ljubavnih pisem, ni poznal njegov gnev nobene meje.

Octave tudi potem, ko je bila slika dovršena, ni nehal pisati Aurori, kajti njegova ljubezen se ni bila prav nič ohladila. Markiz de Veullac je je posteno zagodel svoji ženi. Vselej je odnesel sliko na podstrežje in je naročil slugi, naj jo vrže tam kot navadno navleko med drugo ropotijo. Misli je, da se bo s tem izrazom zaničevanja osvetil bolj, nego če bi bil dal sliko sežgati. Vest o tem dogodku se je razširila na perutih ohrekovanja hitro po vsem Parizu in Auroro je potem marsikdo zaničeval.

Ljubčka ima? Seveda, take reči se dogajajo, toda zakaj se je ta markiza de Veullac spozabila tako daleč? Zakaj si je izbrala uprav vrtnarjevega sina? Saj so taki gospodje vedno pripravljene storiti uslugo lepi dami!

Zakaj ni dala prednosti čednemu vojvodi Conde ali baronu de Servierju? Sladka, playolasa in dekliska markiza de Veullac je veljala od tistega dne za madež na rodbinski časti in o nji se je govorilo potem samo ob skonjugovanju z rameni.

Minilo je šestdeset let. Aurora markiza de Veullac je že davno snivala svoj večni sen v rodbinski grobnici. Tedaj je pa dal takratni markiz de Veullac popraviti streho rojstne palače in med delom so našli slučajno v kotu na podstrežju zaprašeno sliko.

Portret so skrbno očistili in

tedaj je presenečeni markiz spoznal v njem Turrovo mojstrovino. Markiz je bila zupna ljubavna afera njegove babice in zato je razmišljal, ali naj bi pokazal najdeno umetnično javnosti ali ne.

Vendar je pa stori tako. In potem so prihajali ljudje od blizu in daleč občudovati sliko. Zanimanje za znameniti portret se je še povečevalo s tem, da je prav tiste čase umrl v visoki starosti svetovno znani mojster Octave Turro. Kritiki upodabljajoče umetnosti so soglasno ugotovili, da je to najboljšje delo, kar jih je prišlo izpod Turrovega čopiča, umetniški mojstra, ki je postal klasik, ko je bil še živ.

In zopet je minilo petdeset let. In premoženje markizov de Veullac se je razblinilo kakor mnoga velika premoženja. Kriza svetovnega gospodarstva je dovršila, kar je bil zamudil čas in markiz Claude Maria de Veullac, ki je enako choževal lepe žene, lepe konje in lepe avtomobile, je jel po vrsti razprodajati umetnostne zaklade svoje palače.

Slednjic je prišla na dražbo tudi palača sama. Markiz je vzel s seboj v elegantno samsko stanovanje v ulici de Baum le nekaj kosov pohištva in sliko, na kateri je bila Turrova mojstrska roka ovkovečila njegovo prababico. To krasno sliko je hotel markiz prodati nazadnje že zato, ker sta vrednost in pomen Turrovih slik od dne do dne naraščala. In markiz je s prababico, svetlolaso Auroro, na ta "madež na rodbinskem ščitu" kajti njen potomec Claude je imel največje razumevanje za ljubavne pustolovščine vseh vrst.

Vse njegove prijateljice in prijatelji so poznali to krasno sliko, ki jim jo je kazal s primernim ponosom in samozavestjo.

"To je moja prababica, markiza Aurora, ki je bila ljubica velikega Turra."

Ko ni bilo več mogoče odlašati prodaje slike, je naročil Claude mlademu slikarju, naj napravi kopijo slavnega portreta. In kopija se je izredno dobro posrečila. Original je bil prodan v Ameriko, a markiz Claude de Veullac je kaj hitro pogljal težke stotisočake ki mu je bila pripomogla do njih njegova velespoštovana prababica.

Nekega dne je hotel markiz prodati zadnji rodbinski spomin, bogato, umetniško izdelano muziceo. Ko je z ljubeznivo božal krasno muziceo je nehote pritiskal na skrito prožino, in naenkrat se je odprl majhen skriven predalček. V njem je ležalo osemnajst pisem, osemnajst Turrovih ljubavnih pisem lepi Aurori.

Markiz Claude de Veullac jih je ves ginjen prečital, potem je pa skrbno preučil podpise na orumenelih listih papirja. V vseh osemnajstih pisemih je bil omenjen zdaj sloveči portret in na vsakom je bil lasinopoben Turrov podpis. Markiz Claude ni mogel dovolj prehlvaliti neverjetne lahkoniselnosti nesmrtnega slikarja in svoje neprevide prababice.

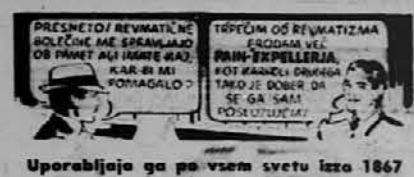
Ščasoma je dal naslikati osemnajst kopij znamenitega portreta in v kakem je priložil Turrovo pismo z njegovim originalnim podpisom. Tako je za služil celo premoženje da je lahko v razkošju brezskrbno živel. In kadarkoli je prejel za "Turrov" portret ogromno

Odkod izvira pes?

Izvor domačega psa še vedno ni točno ugotovljen. Ubibanj je mnogo, nihče pa še ni dognal, odkod se je pojavil domači pes. Eni pravijo, da se je razvil iz volka, drugi trdijo, da imajo vse pasme psov enega prednika in da izvira od volka, samo nekatere pasme, kakor ovčar, doga in bernarjinec, dočim naj bi se bila razbečar in spic razvila iz takozvanega sotnega spica, zigar ostanke nahajamo v kanih kuhinjskih odpadkov iz kamnite dobe. Te ostanke so našli v skandinavskih deželah. Drugi zopet mislijo, v kolikor prihaja v postev volk, da ne more biti to navaden volk iz severnih krajev, temveč njegova manjša vrsta, živeča v južnejših krajih. Nekateri menijo, da se je razvil pes iz sakala.

Zdaj se je pa oglasil švedski učenjak Dahr. On je proučil ostanke pasjih okostnjakov, izviračee iz srednje kamnite dobe in najdene pri Sjonolmnu na južnem Švedskem. Pri tem je ugotovil, da med psi v onih časih ni bilo takih razlik, da bi mogli iz tega sklepati, da je imel pes več različnih prednikov. Zohovje teh psov je primitivnejše od volčjega zobovja, in psi so bili manjši, kakor bi morali biti, če bi izviral od navadnega volka. Zato Dahr misli, da morame volka in sakala kot prednika domačega psa iz domnev izločiti. Nasprotno pa vse kaže, da je južno-švedski pes iz kamnite dobe zelo podoben divjemu avstralskemu psu dingy. Dingy živi sedaj sierr samo v Avstraliji, toda sodeč po najdbah v Aziji, med

drugim v podzemni votlini v pogorju Čou-kou-tienju je bil razširjen prej tudi v mnogo severnejših krajih. Če bi našli še na druge take najdbe dinga iz ledene dobe, bi morali res trditi, da je prednik naš ga domačega psa pradavni prednik dinga.

Uporabljajo ga po vsem svetu izo 1867

BIRIČ PRIGNAL POBEGLO ZENO K MOŽU.

Iz Varšave poročajo: Nenavaden nalog je dobil birič pri sodišču mesta Brezany v Galiciji. Nekemu trgovcu je pobegnila zakonska žena, ki je zapustila moža pod pretvezo, da je zakonski tovariš slaboumen. Nato je zahtevala ločitev. Sodišče je dalo nalog, da se mora žena vrniti k možu, ko pa tega ni storila, so poslali k pobegli ženi biriča, ki je privedel begunko v možev dom.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

VISA NEWYORSKA SLOVENSKA DRUŠTVA naj izvolijo po dva zastopnika za skupni sestanek, dne 27. NOVEMBRA v Slovenskem Narodnem Domu, 253 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

Spisi Josip Jurčica:

- I. ZVEZEK: Uvod — Naredne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrhban Smukova ženitev. — Klosterski žolnar — Grad Rojinje. — Golica.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Heč mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Prava med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Sest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pakja.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradel. — Pona-rejeni bankovci
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v ostrže zemlje. Sredi dela zaloti graditelj strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtve je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . \$1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, še splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše navelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvorijo že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavjo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej
(Spisal Ivan Pregelj)
Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

VAŽNO ZA NAROČNIKE
Poleg našega je vidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega časa in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed naših predstavnikov, kolih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni občutiti tudi druge naselbine, kjer ni kaj naših rojakov naslovljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin	OHIO: Barberton, Frank Troha Cleveland, Anton Bobek, Chas. Har- lager, Jacob Besnik, Joh. Stapanik Glarad, Anton Nagode Loralis, Louis Balant, John Kumb Youngstown, Anton Kikoti
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saffris Walsenburg, M. J. Baypl	OREGON: Oregon City, J. Koblar
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupanič	PENNSYLVANIA: Bosmer, John Jevnikar Broughton, Anton Dvayn Coganopolis, J. ... Covington, ... Mrs. Ivana ... Export, Louis Zupanič Jarnali, ... Forest City, ...
ILLINOIS: Chicago, J. Bevil Chicago, J. Fahlus (Chicago, Cicero in Illinois) Joliet, Jennie Bambich La Salle, J. Splich Macomb, ... North Chicago, ... Waukegan, ...	WISCONSIN: Milwaukee, West ... Sheboygan, ...
MAINE: Knox, Fr. Vodopivec	WYOMING: New ... Diamondville, ...
MICHIGAN: Detroit, ...	NEW YORK: Brooklyn, ...
MINNESOTA: Chicago, Frank Goude, J. ... Ely, ... Evelev, ... Hibbing, ... Virginia, ...	UPRAVA "GLAS NARODA" Vsek zastopnik imajo potrdilo za svo- je delo, ki ga je prejel. Zastopnika tudi imajo.
MONTANA: Bozeman, M. M. Panian Wilder, L. ...	
NEBRASKA: Omaha, ...	

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

95 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

"Ker mora zdravo podjetje vedno imeti velike rezerve. Ako bi Dagmar ostala tukaj v Hamburgu, potem za svoje življenje ne bi potrebovali velikih vsot denarja. Drugače pa je, ako hoče stalno živeti v inozemstvu in na potovanju."

"Vendar pa mislim, da je premoženje, ki ga je zapustil Rudolf Strasser, dovolj veliko, da more njegovi hčeri dovoljevati visoko življenje," odgovori markiza in jezno pogleda gospo Brigito.

Gospa Brigita pa jo ostro pogleda in trdno in odločno reče: "Da morejo na ta način izginiti tudi največja premoženja, draga gospa Katarina, to vendar veste iz svoje izkušnje in bi morali zato skrbeti, da bo Dagmar bolj pametno gospodarila."

Signora Katarina se vzravna in jezno pogleda staro damo. "Ne morem si misliti, draga gospa Brigita, da bi vam mogla dovoliti pravico, da se spogledujete n ad mojimi razmerami," sikne strupeno skozi zobe.

Gospa Brigita mirno priklama. "Imate prav — moja pripomba je bila tudi v Dagmarino korist, da bi ji pojasnila, da ne sme zapravljati in tudi ne, ko je zelo bogata."

"Prav nič, teta Brigita, mi ni treba dajati nasvetov, kajti teta Katarina mi bo že stal ob strani s potrebnimi sveti," pripomni Elena precej pikro.

"Zaradi svojega vmešavanja vas s tem prosim za odpuščanje, moje dame, to se ne bo več zgodilo," pravi gospa Brigita z lahkim nasmehom.

38. POGlavJE.

Dagmar tiho in samotno živi v svojem ujetništvu. Nagrobno ploščo strica Egonja je preskrbela z lepim napisom in aicer v nemškem jeziku. In vsak dan položi sveže cvetlice na njegov grob. To je bilo skoro vse, kar je imela dela. Mnogo je igrala klavir ter se posluževala knjižnice, da ne bi njen um popolnoma otopel. In tudi je hotela napraviti zapisnik vseh knjig. Nikdar ni bila navajena mnogo z ljudmi občevariti, toda samota, ki je sedaj vladala v gradu, je bila za njo vendarle mučna.

Z Marietto je prišla do nekakega premirja. Mirno je pustila, da jo je klicala Elena, je slišala, če jo je poklicala in je bila popolnoma voljna napraviti vse. Besede njenega očeta v sanjah še vedno zvone v njenih ušesih: "Potrpi, rešitev se bliža, moja draga Dagmar." To je bilo kot kaka obljuba, in je bolj pomirjena, kot pa bi bila kako drugače.

Neprestano pa premišlja o tem, kako bi mogla pobegniti iz tega ujetništva, kajti nikakor ni hotela ostati brez dela in držati svojih rok križem. Toda pravi si, da mora pripraviti Marietto, da bo zaradi nje brez vsake skrbi. Svoje stvari je pregledala, da vidi, kaj je kaj vrednega, da bi pri begu mogla kaj spraviti v denar. Toda le malo je našla. Dragih kamnov in zlatnine ni imela, razun zlate zapeljivke in ovratne verižice in obeska, sredi katerega je bil majhen biser. To dvoje je dobila v dar od strica Egonja — toda plačano je bilo iz njegovega denarja. To je seveda napravil, ker je tudi za Eleno kupil take malenkosti. In četudi je bila Dagmar zelo neizkušena, si vendar pravi, da je za vse to dobila le premalo denarja. Nekega dne ji je stric Egon vendar dal zlato cigaretno dozo z dragimi kamni, da jo spravi v njegovo omaro s praznimi škatljami cigar. Povedal ji je, da je zelo draga in da si jo hoče pripraviti za posebno potrebo, ker se je od nje tako težko ločil. Ta doza je prav gotovo še vedno skrita. Toda stričeva soba, kot tudi druge sobe, so bile zaklenjene.

Dagmar se je zavzela, da bo pod kakršnokoli pretvezo prosila Marietto, da ji odklene stričevo sobo. In tedaj bo skušala cigaretno dozo vzeti in jo skriti. Bog ji tega ne bo štel v greh in sam stric Egon bi ji svetoval, da si s tem ne pravi pot v svobodo, to je vedela. Izkupiček bi zadostoval, da bi mogla plačati vožnjo v Nemčijo, kajti v Nemčijo je hotela iti in tam poskusiti priti z gospodom Wernerjem in teto Brigito v pisano zvezo in ju prositi, da ji pomagata, dokler ne najde kakega zavetja. Ta načrt ji da nekako pomirjenje, četudi ni še vedela, kako bi ga mogla izpeljati.

In tako se kaže popolnoma zadovoljno s svojo usodo in kadar ji je bilo posebno dolgočasno, si je tiho pela pesmi, ki jih jo je naučila gospodična Berend in katere je morala pogosto peti stricu Egonu. Najraje pa je slišal, kadar mu je pela:

"Iz mladih let — iz mladih let, zveni mi pesem apet in spet."

In to pesem si večkrat poje, kajti prihajala ji je iz srea in v njej je bilo hrepenenje po njeni lepi, daljni mladosti. Kadar je pela, tedaj je že opazila, da je bila Marietta posebno dobre volje in ji je pustila njeno svobodo.

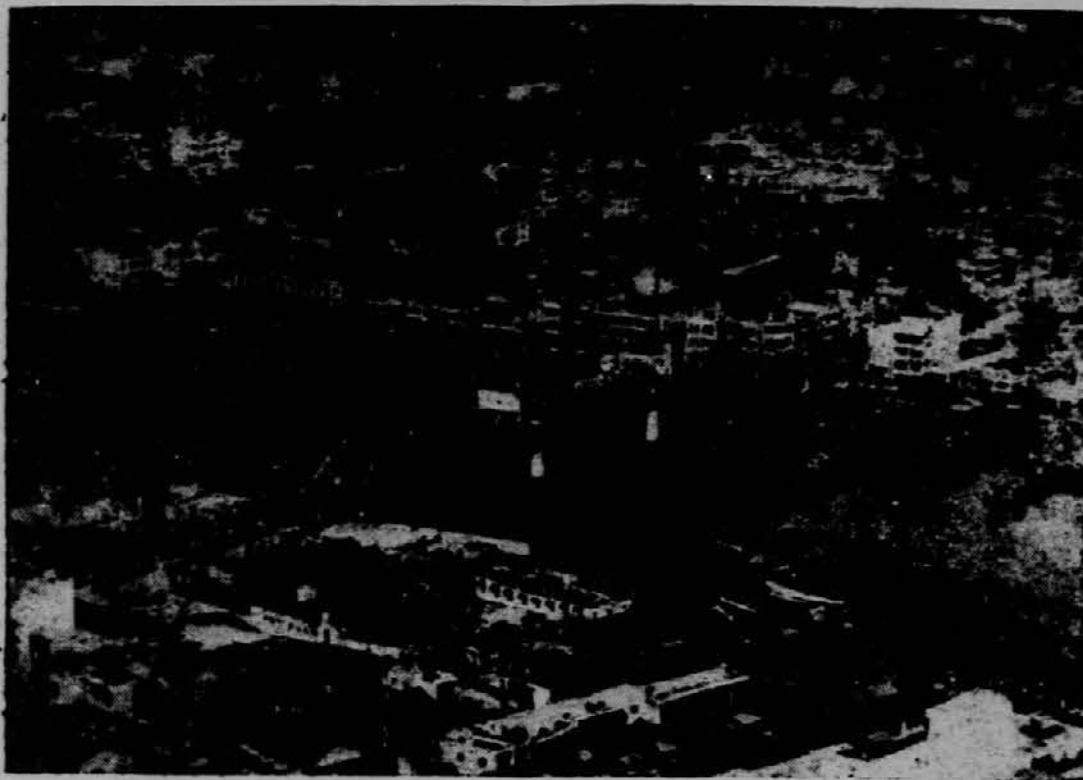
Nekega dne pa pravi Dagmar diplomatsko Marietti: "Sedaj sem se že sprijaznila z mislijo, da preživim svoje dni tukaj na Consi-tello. Saj je popolnoma lepo in nimam nikakih skrbi. Zakaj bi hrepenela od tod? Samo da bi bili malo prijazni z menoj, Marietta, saj sve obe navezani ena na drugo in še nikdar vam nisem prizadela kaj žalega. Sedaj pa, ker, kot pravite, je prišla Elena do velikega premoženja, ki mi ga je nekdanj zavidala, nimate popolnoma nobenega poudara jeziti se na mene."

Marietta to tudi izprevidi in ker ji Dagmar ni povzročala niti najmanjših težav in ji je celo pomagala pri njenih delih ter ji je celo dovoljevala, da je mogla mirno spati, in je bila vsled tega vedno bolj dobra proti njej.

Dagmar, ki je pri svojem ljubeznivem značaju tako čutila potrebo, da za koga skrbi in dela, je za staro služkinjo marsikaj naredila in Marietta se je pogosto čutila osramočeno, zlasti še, ker ji Dagmar ni več treba sovražiti. In tako pusti Dagmar več prostosti, kot pa ji je hotela sama in nikakor ne misli na kak beg. In tako ji dovoli, da sme svobodno hoditi v park, toda je morala biti samo na gotovem kraju, da je Marietta ni bilo treba iskati. Zlasti po kosilu, kadar je Marietta vedno legla k počitku, je smela Dagmar v park. V takih obdobjih se je Marietta vedno s ključem zaklenila v svojo sobo. Vrata so bila zaklenjena in lestev dobro zavarovana — torej ni nikakve nevarnosti, da bi jetnica pobegnila, pa če bi tudi sama bila v parku.

(Dalje prihodnjih.)

JAPONSKO-KITAJSKA VOJNA

Pogled na mesto Kanton v južnem delu Kitajske, ki ga je japonsko vojaštvo zasedlo brez vsakega odpora.

Razne vesti.

POŠTA NA KONCU SVETA.

V civiliziranih krajih živeti ljudje si težko mislijo, da so na svetu tudi kraji, kjer lahko dobe ljudje vesti iz zunanjega sveta samo enkrat ali dvakrat v letu. In to so kraji, kjer se sploh ni mogoče zanašati na zvezo z zunanjim svetom. Pošte ne pošiljke, ki romajo več sto milj daleč za polarnim krogom, kjer jih prevažajo psi so razmeroma majhne. Njihova pot traja več tednov in čeprav morajo tako daleč v najprimitivnejših razmerah, je skoraj izključeno, da bi ne dosegle svojega cilja.

Mnogo manj zanesljivo pošto pa ima recimo otok Kilda, čeprav leži zapadno od Hebridov, torej ne posebno daleč od Anglije. Toda to je samo en otok v Atlantskem morju daleč od prog prekooceanskih parnikov in ne tako pomemben, da bi dobil redno zvezo. Prebivalci tega otoka so morali vedno zapuati svoja pisma morju.

Spravljali so jih v steklenice in polagali nalašč v ta namen narejene čolničke, na katerih je bilo napisano: "Pošta iz St. Kilda. Prosimo najditelja, naj izroči pisma najbližjemu poštnemu uradu. Morje je zanašalo te poštne čolničke navadno k Hebridom, oddaljenim pičlih 100 km, toda ta pot je trajala pet do šest mesecev. Zlaj imajo na otočju majhno oddajno postajo za zvezo s civiliziranim svetom.

Podobno poštno zvezo imajo tudi na vulkaničnem otoku med Samoo in Fidži v Polineziji. Pravijo ji konzervarna pošta. Vsak mesec vozi precej daleč od otoka parnik, s katerega vržejo vso na otok namenjeno pošto v pločevinasti škatli na morje. Na otoku so se pripravljene "poštariji" ki se brž odpeljejo s čolnom po pošto. Še nedavno so pa ti poštariji po pošto kar plavali in potiskali so pločevinasto posodo pred seboj do obale. Ker pa v teh krajih morski psi niso redki, so morali ta način dostave pošte opustiti. Morski psi so bili požrti več poštarjev in zato so jim zdaj preskrbeli čolne.

JAPONSKI BOGATAŠI.

Na Japonskem je mnogo siromakov, na drugi strani pa kasta velikih bogatašev. Angleški list "Times" poroča, da bo Takanaru Mitsui v prihodnjih sedmih letih plačal državi na dednem davku toliko, da bo odpadlo na vsak dan 90.000 frankov. Davčna uprava mu je dovolila, da lahko plačuje tedensko, mesečno, četrtletno ali pa vse naenkrat v znesku okrog 125 milijonov. Pri ocenitvi premoženja, ki ga je zapustil stari Mitsui pa niso upoštevali vrednosti njegovih o-

gromnih podjetij, temveč tudi njegovih umetnostnih zbirk.

Takanaru Mitsui je poglavar ene izmed 11 vej rodu, ki je njegovo bogastvo večje od premoženja največjih trustov sveta. Stari Mitsui je umrl malo prej, predno je bil na Japonskem zvišan dedni davek. Če bi bil živel še štiri mesece, bi morali njegovi dediči plačati državi dvakratno toliko. Premoženje rodu Mitsui se ceni na 30 milijard frankov.

TENORJI SI POMAGAJO KAKOR VEDO IN ZNAJO.

V londonski operi so izvajali te dni Verdijevega "Trubadurja". Glavno vlogo je pel znani angleški tenor William O'Connor. Večer je pomenil velik uspeh, pevec in zlasti junak tega večera so morali vedno znova pred zastor. Nihče izmed mnogih poslušalcev in tudi strogi kritiki v parketu pa niso opazili, da ni bil lepi O'Connor ta večer zapel niti ene note, da je bil samo gibal z ustnicami. Pravi pevec je bil za kulisami. O'Connor je bil prejšnji večer pel zelo težko vlogo in glasovno ni bil v stanju, da bi pel Manrico. Da bi pa predstave ne odpovedal, je sklenil v sporazumu z ravnateljem, da ga bo za kulisami nadomestoval znani tenor Frank Mullings in da bo O'Connor vlogo samo maskiral. Ta rešitev se je, kakor je dokazal večer, izborna obnesla.

MUSSOLINIJEV IN CIANOV ZAUPNIK.

Sredi poti med Beneško palačo, sedežem ministrskega predsednika Musolinija in palačo Chigi, sedežem zunanjega ministra grofa Ciana, sedi v navadni pisarni za pisalnim strojem mož nizke postave. To je Virginio Gayda, neuradni Mussolinijev in Cianov govornik ali tolmač, italijanski "javni govornik št. 1." Na vratih njegove pisarne je napisano, da sedi za vrati glavni uradni list "Giornale d'Italija". Gayda je zdaj najbolje informiran mož v Italiji. On izve vse prvi in pogosto predela ideje obeh svojih predstojnikov do najmanjših podrobnosti. Vsi politični dogodki zadnjih let, tudi tisti, ki glas o njih v javnost sploh ni prišel, njemu niso bili nobena tajna. Gayda je mož, ki daje vsem tem dogodkom primerno obliko in jih dela prebavljivejše za široko javnost.

VSE PARNIKE
in
LINJE
ki so
važne za
Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

Gayda vstaja s solničnim vzhodom in je v zunanjem ministertvu vedno že s prvimi uradniki. Po običajnem jutranjem raportu odhaja v uradništvu, kjer napiše svojih običajnih 1000 do 3000 besed. V primeri z drugimi novinarji ima to prednost, da sam cenzurira svoje članke, ker je najbolje informiran o tem, kaj se more ohraniti in ne sme pisati. Pogosto ga kličejo tudi čez dan na konferenca v ministertvo ali pa ima neposredno zvezo z Mussolinijem, zlasti kadar se obetajo v mednarodni politiki važni dogodki.

Gayda je tudi eden najplodnejših italijanskih novinarjev. Za svoj list napiše na leto nad 300.000 besed. Nekaterih svojih člankov ne podpisuje in zato se Virginio Gayda, neuradni njegove članke Mussolinju. Nje-

KRETANJE PARNIKOV SHIPING NEWS

- 26. novembra: Vulcania v Trst, Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 2. decembra: Champlain v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 7. decembra: Conte di Savoia v Genoa, Hamburg v Hamburg
- 10. decembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 13. decembra: Bremen v Bremen
- 14. decembra: New York v Hamburg, Rex v Genoa
- 19. novembra: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
- 22. novembra: Hansa v Hamburg
- 25. novembra: Europa v Bremen
- 28. decembra: Normandie v Havre

ZGODOVINSKI ROMANI SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA

Henrika Sienkiewicza PO POSEBNI CENI

KRIZARJI I. in II. zvezek, broš. . . \$3.75

MALI VITEZ Vezano \$3.25

POTOP I. in II. zvezek, broš. . . \$3.50

QUO VADIS I. in II. zvezek, broš. . . \$3.—

ZA KRUHOM Broširano . . . 25c

Z OGNJEM IN MECEM Mehko vezano \$2.—

(Poštino plačamo mi.)

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York

gova razmotrivanja zabeležijo navadno vsi svetovni listi, ker niso nikoli brez podlage. Navadno je izraženo v njegovih člankih stališče italijanske vlade. Novinarstvo pa ni edino polje njegovega delovanja. Vsako leto napiše Gayda tudi nekaj knjig. Dela od jutra do večera. Mnogo čita in siacer angleške, francoske in nemške knjige ter skoraj vse svetovne liste. Njegova pisarna je polna najrazličnejših listov in knjig, tako da gost navadno nima kam sestiti. Gayda je star zdaj 53 let in je najbolje plačan italijanski novinar, saj prejema mesečno 12.000 lir. Rojen je bil v Rimu kjer je tudi študiral politiko in narodno gospodarstvo. Leta 1908 je bil član turinskega lista "La Stampa" Prepotoval je ves Balkan in srednjo Evropo, v začetku svetovne vojne je bil pa kot poročevalec v Rusiji. Pozneje je bil poslan v posebni misiji na Švedsko, v Francijo in Anglijo. Leta 1921 je postal glavni urednik rimskega lista "Messaggero" leta 1926 pa lista "Giornale d'Italija".

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotiskju na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Bohinjsko jezero